

Warszawa, dnia 20 grudnia 2019 r.

Informacja o wynikach kontroli na temat *Wyjaśnienie okoliczności przedstawionych w raporcie Superwizjera wyemitowanym w dniu 19 października 2019 r. w telewizji TVN dotyczącym postępowania habilitacyjnego Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie*

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji² w trybie uproszczonym, poza Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2019.

Kontrolę przeprowadzono w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie³, z siedzibą przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 111,12-100 Szczytno.

Celem kontroli było sporządzenie informacji dla kierownictwa MSWiA obejmującej wyjaśnienie okoliczności przedstawionych w raporcie „Superwizjera”, w szczególności poprzez ustalenie czy działania Komendanta-Rektora WSPol⁴ związane z jego postępowaniem habilitacyjnym miały w rzeczywistości miejsce oraz czy nosiły znamiona przewinienia dyscyplinarnego, o którym mowa w rozdziale 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*⁵.

III. Termin kontroli

Od 24 października do 22 listopada 2019 r.

IV. Zakres kontroli obejmował

Realizację przez pracowników WSPol zadań zleconych przez Komendanta-Rektora w związku z jego postępowaniem habilitacyjnym, a także politykę kadrową prowadzoną przez Komendanta-Rektora, w związku z jego postępowaniem habilitacyjnym oraz sposób procedowania przez Komendanta-Rektora ewentualnych skarg, wniosków lub anonimów dotyczących jego postępowania habilitacyjnego.

¹ Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730 – zwana dalej ustawą *o kontroli*.

² Do udziału w przedmiotowej kontroli na podstawie art. 18 ustawy *o kontroli* oddelegowano również 2 funkcjonariuszy Biura Kontroli Komendy Głównej Policji.

³ Zwana dalej również WSPol lub Uczelnią.

⁴ Zwany dalej również Komendantem-Rektorem.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 161 ze zm. – zwana dalej ustawą *o Policji*.

V. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Dokonane w trakcie kontroli ustalenia oraz ocena opisowa zostały zawarte w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

W wyniku kontroli, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wyjaśnień kilkudziesięciu pracowników Uczelni, nie potwierdzono, aby Komendant-Rektor korzystał z pomocy innych osób zatrudnionych w WSPol w pisaniu monografii habilitacyjnej lub też wykorzystał ich dorobek naukowy. W ramach kontroli nie dokonywano natomiast ustaleń i nie badano kwestii związanych stricte z procedurą habilitacyjną ww. funkcjonariusza Policji, bowiem ten obszar pozostaje poza właściwością Ministra SWiA. Nie potwierdzono również pozostałych zarzutów przedstawionych w raporcie „Superwizjera” a zatem nie wystąpiły znamiona przewinienia dyscyplinarnego, o którym mowa w rozdziale 10 ustawy o Policji.

Ustalenia kontroli wskazują natomiast, że zarówno materiał filmowy stacji TVN, jak i poszczególne zawiadomienia składane do prokuratury na Komendanta-Rektora, mogą stanowić swego rodzaju realizację gróźb jednego z pracowników Uczelni. Ponadto, nie bez znaczenia w tym kontekście może być fakt, że w prokuraturach oraz w sądach toczą się (lub toczyły) sprawy dotyczące byłych pracowników Uczelni, co mogło być również powodem negatywnych działań z ich strony skierowanych przeciwko Komendantowi-Rektorowi. Nadmienić należy, że w listopadzie br. zakończyła się jedna ze spraw cywilnych o ochronę dóbr i zapłatę, z pozwu WSPol przeciwko byłemu pracownikowi Uczelni, w wyniku której zawarto ugodę. Pozwany (jeden z sygnalistów z programu TVN) zobowiązał się do przeprosin zarówno WSPol (jako Uczelni) oraz jej kierownictwa za naruszenie dóbr osobistych.

W ramach kontroli stwierdzono jednak nieprawidłowości świadczące nie tylko o braku wymaganego nadzoru nad realizacją projektu badawczego⁶, ale również w zakresie jego prawidłowego dokumentowania oraz wykorzystania jego wyników w działalności służbowej. W obowiązującym wówczas stanie prawnym⁷, nie uwzględniono możliwości prowadzenia i kierowania badaniami naukowymi przez Komendanta-Rektora. Takie uprawnienia przysługują mu natomiast z chwilą zmiany Statutu Uczelni w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁸. Powyższa nieprawidłowość nie wywołała negatywnych skutków w działalności WSPol, bowiem dotyczyła badań własnych bezkosztowych, których prawa majątkowe należały do Uczelni a nie do podmiotów zewnętrznych. Brak obiektywnego nadzoru nad tym projektem ze strony innych osób spowodował, że nie wykorzystano w wystarczający sposób wyników tych badań w działalności służbowej Policji. Końcowymi rezultatami tych badań były m.in. trzy artykuły naukowe oraz książka pt. *„Etyka zawodowa policjanta we współczesnej kulturze służby państwa demokratycznego”*, Wydawnictwa WSPol. O ile jednak wspomniane artykuły zostały opublikowane ze środków publicznych i były ogólnodostępne, to książka stanowiąca *de facto* największy dorobek tych badań, jako własność prywatna Komendanta-Rektora (jej publikacja sfinansowana w całości z jego środków własnych) była w zasadzie nieosiągalna. Ponadto, co należy podkreślić główny raport z badań, pomimo jego istnienia, w istocie nie został dokończony, a zatem nie mógł zostać wykorzystany w działalności WSPol oraz całej formacji policyjnej.

⁶ Dotyczy badań naukowych pt. *Recepcja postaw etycznych funkcjonariuszy Policji i ich wpływ na bezpieczeństwo służby*.

⁷ Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 z późn. zm.); statut WSPol oraz zarządzenie Komendanta-Rektora nr 28/2013 z dnia 5 marca 2013 r. w sprawie zasad prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych realizowanych w wyniku wykonywania obowiązków służbowych lub pracowniczych.

⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1668.

Biorąc powyższe pod uwagę wątpliwości może budzić kwestia skorzystania w monografii napisanej przez Komendanta-Rektora, pt. *Etyka zawodowa policjanta we współczesnej kulturze służby państwa demokratycznego* z opracowanej na rzecz ww. projektu badawczego ankiety, a także zasobów osobowych (kadry WSPol), jako zaplecza technicznego do stworzenia bazy danych (Excel), w celu dalszej jej analizy oraz wyciągnięcia stosownych wniosków badawczych. Należy jednak zauważyć, że ww. wsparcie techniczne badań było możliwe, gdyż samo badanie zostało przeprowadzone za zgodą Komendanta Głównego Policji, jak również sama ankieta i badanie ankietowe zostały przygotowane i przeprowadzone *stricte* na rzecz projektu, którego głównym celem było ustalenie wpływu postaw etycznych funkcjonariuszy Policji na bezpieczeństwo służby. Jednocześnie, co należy podkreślić, wyniki badania ankietowego nie znalazły kompleksowego odzwierciedlenia w dokumentacji służbowej WSPol (np. w raporcie), lecz w całości zostały wykorzystane przez Komendanta-Rektora, (który był ich głównym autorem) w jego postępowaniu habilitacyjnym.

Zespół kontrolerów ustalił, że w okresie 2017-2019 Komendant-Rektor był autorem, współautorem albo redaktorem lub współredaktorem wielu opracowań publikowanych w wydawnictwach i periodykach. W tym czasie wydano 21 artykułów, 10 rozdziałów w różnych książkach, 2 książki, 6 redakcji/współredakcji. W ramach czynności kontrolnych w trybie ustawy *o kontroli* odebrano wyjaśnienia od osób, które były współautorami publikacji, albo potencjalnie mogły mieć wiedzę na temat działalności naukowej Komendanta-Rektora. Stwierdziły one, że nie były nakłaniane ze strony innych osób oraz nie wydawano im poleceń mających na celu dopisanie Komendanta-Rektora do ich publikacji, bez jego faktycznego udziału (wkładu) merytorycznego w opracowaniu, albo do napisania publikacji na rzecz Komendanta-Rektora bez wskazywania swojego współautorstwa. Nie potwierdzono udziału merytorycznego innych osób w tworzeniu pytań i konstruowaniu ankiety będącej narzędziem badawczym. Zwieńczeniem wyników przeprowadzonej ankiety wśród policjantów było powstanie publikacji pt. *Etyka zawodowa policjanta (...)*, autorstwa Komendanta-Rektora. Jak ustalono na podstawie odebranych wyjaśnień udział pracowników WSPol w ww. opracowaniu miał charakter typowo techniczny, polegający na dystrybucji ankiet wśród słuchaczy Uczelni oraz na wprowadzaniu danych z wypełnionych ankiet do aplikacji Excel. Taki udział pracowników był możliwy, gdyż samo badanie było realizowane za zgodą Komendanta Głównego Policji i mieściło się w statutowych działaniach Uczelni.

Pomimo nieprawidłowości, które miały miejsce w procesie realizacji ww. projektu badawczego, należy zwrócić uwagę, że poza korzyściami jakie osiągnął Komendant-Rektor (stopień naukowy) istotne korzyści odniosła również WSPol oraz cała formacja Policji⁹.

Mając na uwadze poczynione ustalenia, w tym wyniki przeprowadzonych w 2019 r. w WSPol kontroli, a także informacje z rozpoznanych anonimów uzyskane od właściwych organów, nie można zgodzić się z zarzutami o tzw. „upadku naukowym Uczelni”.

W toku kontroli potwierdzono, że Komendant-Rektor w trakcie odpraw i narad służbowych zwracał się do podległych pracowników o aktywność w opracowywaniu podręczników, skryptów, czy innych publikacji, niemniej jednak nie czynił tego na swoją rzecz lecz dla rozwoju Uczelni, kadry dydaktycznej i naukowej oraz w celu wsparcia procesu kształcenia studentów

⁹ Jedną z owych korzyści pozostaje zgromadzona w ramach badania (w tym habilitacji Komendanta-Rektora) wiedza, która wzbogaciła działalność dydaktyczną Policji podczas zajęć na szkoleniach, doskonaleniu zawodowym oraz na studiach (w 2019 r. zmiana programu szkolenia). Ponadto dorobek naukowy Komendanta-Rektora (jako nauczyciela akademickiego) będzie brany pod uwagę podczas ewaluacji Uczelni w 2021 r. Przygotowana przez niego monografia uzyska bowiem aż 100 pkt

i szkolnictwa zawodowego policjantów. Powyższy sposób oraz cel motywowania pracowników Uczelni uznano za prawidłowy i zasadny.

Książka pt. *Etyka zawodowa policjanta (...)*, której wydanie zostało sfinansowane z prywatnych środków Komendanta-Rektora, po uzyskaniu przez ww. kolejnego stopnia naukowego, została przesłana do Biblioteki Narodowej oraz do Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tym samym Wydawnictwo WSPol spełniło obowiązek wynikający z przepisów prawa¹⁰.

Prowadzone równoległe z kontrolą diagnozowanie atmosfery pracy w WSPol przez psychologów Komendy Głównej Policji wykazało obszary, które zdaniem respondentów w dalszym ciągu wymagają wdrożenia odpowiednich usprawnień. Należą do nich m.in.: możliwości rozwoju zawodowego oraz awansowania (obciążenie obowiązkami dydaktycznymi, możliwość rozwijania zainteresowań zawodowych/kariery naukowej, czas na prowadzenie badań naukowych, możliwość uczestniczenia w szkoleniach podnoszących kwalifikacje), komunikacja wewnętrzna (dostęp do informacji o nadchodzących zmianach oraz ich przebiegu), sposób podziału nagród (stosowanie wobec wszystkich takich samych kryteriów i zasad przyznawania nagród, uzależnienie nagród od realizacji powierzonych zadań).

Zespół kontrolerów stwierdził, że w latach 2018-2019 do MSWiA oraz KGP wpływały liczne anonimowe korespondencje dotyczące funkcjonowania WSPol, w tym m.in. przeciwko Komendantowi-Rektorowi w związku z podejmowanymi przez niego decyzjami kadrowymi, jak i jego habilitacją. Sprawy te były wyjaśniane przez właściwe organizacyjnie komórki ww. jednostek, po wcześniejszym uzyskaniu stanowiska oraz materiałów z Uczelni. Anonimy były przekazywane również do wyjaśnienia lub wiadomości do Biura Nadzoru Wewnętrznego MSWiA oraz Biura Spraw Wewnętrznych Policji. Zawarte w nich zarzuty nie zostały potwierdzone.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w jednym przypadku Komendant-Rektor otrzymał anonimową skargę, przekazaną przez Biuro Kontroli KGP, do wyjaśnienia we własnym zakresie¹¹. Sprawa ta nie została zaewidencjonowana w „rejestrze skarg i wniosków oraz petycji”, co uznano za uchybienie formalne¹² wynikające z treści art. 254 *Kodeksu postępowania administracyjnego* z dnia 14 czerwca 1960 r.¹³ w zakresie sposobu prowadzenia ewidencji skarg i wniosków, a także ich gromadzenia i przechowywania. Niemniej zarzuty zawarte w anonimie zostały wyjaśnione, i nie potwierdzono ich słuszności.

VI. Zalecenia pokontrolne

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej w sprawozdaniu sformułowano następujące zalecenia:

- 1) poinformowanie o sposobie rozstrzygnięcia toczących się postępowań karnych oraz cywilnych, przedstawionych w sprawozdaniu;

¹⁰ Liczba obowiązkowych egz. wynikała z § 1 rozporządzenia z dnia 6 marca 1997 r. Ministra Kultury i Sztuki w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania (Dz.U. Nr 29 poz. 161).

¹¹ Zawarte w nim zarzuty nie dotyczyły bezpośrednio Komendanta-Rektora.

¹² Kwalifikacji dokonano mając na uwadze ciężar gatunkowy, skalę (jednostkowy przypadek) oraz brak skutków stwierdzonego naruszenia obowiązujących przepisów.

¹³ (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.).

- 2) spowodowanie odpowiedniego rozpowszechnienia w ramach WSPol wyników badań nr 1/2017/Z/MF (monografia pt. *Etyka zawodowa policjanta we współczesnej kulturze służby państwa demokratycznego*), w celu ich służbowego wykorzystania;
- 3) opracowanie oraz wdrożenie w służbowej działalności WSPol procedury realizacji badań bezkosztowych, uwzględniającej obecny stan prawny oraz kwestie powoływania oraz zmiany zespołów badawczych, dokumentowania ich przebiegu oraz wyników;
- 4) podjęcie działań mających na celu wypracowanie mechanizmów właściwego nadzoru nad realizacją badań bezkosztowych w WSPol;
- 5) poinformowanie o zakresie i sposobie wykorzystania raportu z badań psychologów KGP dotyczącego atmosfery pracy w WSPol;
- 6) ewidencjonowanie skarg anonimowych, zgodnie z zasadą określoną w art. 254 Kpa.

